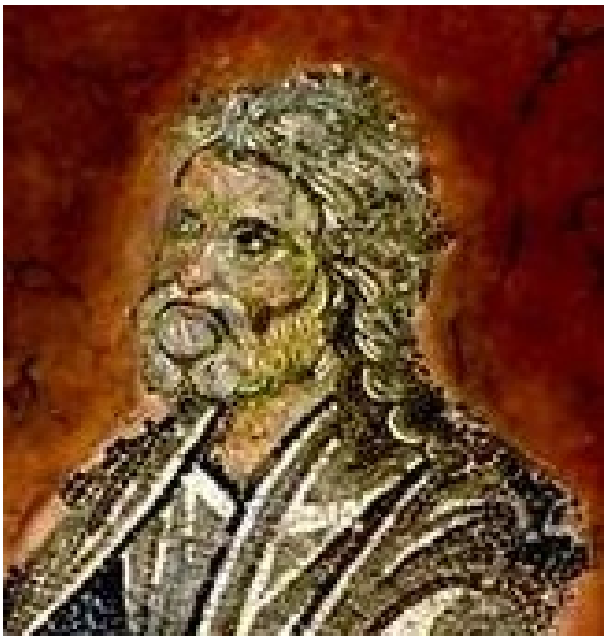
13.12.2014 г. / 19:00:17

Вяра

14.12 по еретическия, †01 декември по православния календар - Свети пророк Наум. Свети Филарет Милостиви

В памет на светия пророк Наум (VII в. пр.Хр.)

Свети Пророк Наум. Фрагмент от стара мозайка. Солун, Гърция

Свети пророк Наум един от дванадесетте така наречени "малки" пророци, произхождал от Галилея, от село Елкоша.

Основното съдържание на книгата на пророк Наум е пророчеството за падането и гибелта на Ниневия, предсказание за бедствията, които праведният Господ ще изпрати върху този град, и най-живо изображение на окончателното и пълно разрушение на този голям и добре укрепен град. Пророк Наум предсказва разрушението на Ниневия, като наказание за беззаконията ѝ, и особено за разрушението на Израилското царство и за хулата на

Сенахирим* срещу Иехова**. Така той повтаря страшното пророчество, което било изречено за Ниневия от пророк Иона (Иона 2:2); пророчеството на Иона за гибелта на Ниневия не било отменено, а само отсрочено.

** Асирийски цар, син и наследник на Салманасар, който разрушил Израилското царство.*

*** Иехова (на църковнослав. Сущий; Същият) - едно от Божиите имена. То сочи на самобитността, вечността и неизменяемостта на Божията Същност, и постоянно се употребява в Свещеното Писание за единия Истинен Бог.*

Ниневийците, покаяли се за кратко време след проповедта на светия пророк, виждайки, че пророчеството не се е сбъднало върху тях, отново се обърнали към предишните си зли дела, с което прогневили Бога и оскърбили Неговото дълготърпение.

Поводът за това пророчество бил следният: когато войската на Сенахирим по чудесен начин била изтребена под стените на Иерусалим и Сенахирим със заплаха се отдалечил, евреите, макар и да се радвали на това освобождение, се боели, че разгневен от неуспеха, той отново ще събере войска, по-голяма от предишната, и ще се върне, както заплашил, под стените на Иерусалим.

За да успокои и ободри еврейския народ, пророк Наум произнесъл своята реч. В нея той предсказал окончателната гибел на Ниневия, която ще бъде разрушена от бурното разливане на водите, а съкровищата на града ще бъдат разграбени и изтребени с огън.

Цялата книга на свети пророк Наум сама по себе си представлява последователно изложение на страшното Божие решение за гибелта на Ниневия за това, че от нея произлязъл

замислилият зло против Иехова (тоест Сенахирим), а на Иудейското царство се предсказва освобождение от игото на Асирия.

След това следва описание на обсадата и самото разрушаване на Ниневия и накрая се обяснява, че Ниневия с пълно право е заслужила такава участ със своето идолопоклонство, и особено със своите разврат и вълшебство, чрез които е поробвала народите. Затова никакви средства за защита няма да я спасят и всички народи ще се радват, че са се избавили от такъв жесток притеснител.

Времето на служението на порок Наум се отнася към втората половина на царуването на Иудейския цар Езекия, тоест към 745-714 г. пр. Р. Хр. (след разрушаването на Израилското царство).

За другите обстоятелства от живота на пророка не се знае нищо. Според преданието, той починал на 45-годишна възраст и бил погребан в отечеството си.

Тропарь пророку Науму

глас 2

Проро́ка Твоего́ Нау́ма па́мять, Го́споди, пра́зднующе,/ тем Тя мо́лим:// спаси́ ду́ши на́ша.

Кондак пророку Науму

глас 4

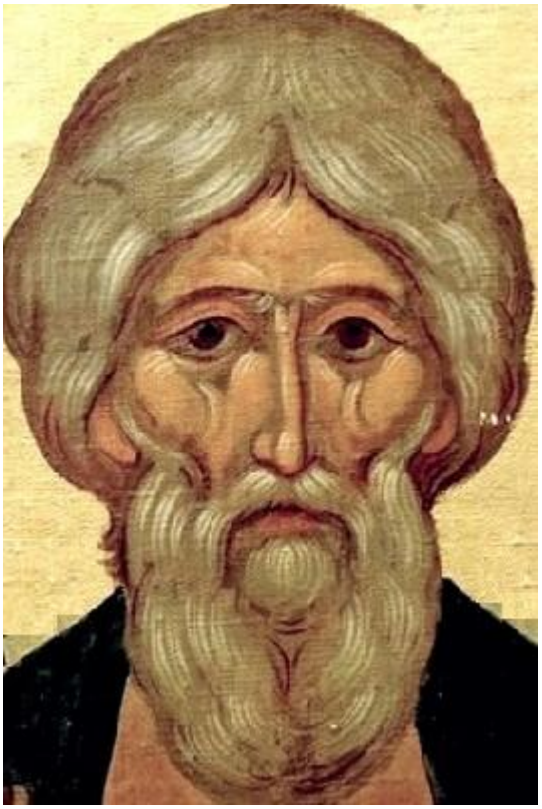
Просвети́вшееся Ду́хом чи́стое твое́ се́рдце,/ проро́чества бысть светле́йшаго прия́телище:/ зри́ши бо, я́ко настоя́щая, дале́че су́щая;/ сего́ ра́ди тя почита́ем,// проро́че блаже́нне, Нау́ме сла́вне.

Молитва святому пророку Науму

О, прехва́льный и пречу́дный проро́че Бо́жий Нау́ме! Услы́ши на́с, гре́шных и непотре́бных, в ча́с се́й предстоя́щих пред свято́ю твое́ю ико́ною и усе́рдно прибега́ющих к хода́тайству твоему́. Моли́ о на́с Человеколю́бца Бо́га, да пода́ст на́м ду́х покая́ния и сокруше́ния о гресе́х на́ших и всеси́льною Свое́ю благода́тию да помо́жет на́м оста́вити пути́ нече́стия, приспева́ти же во вся́ком де́ле бла́зе, да укрепи́т на́с в борьбе́ со страстьми́ и похотьми́ на́шими; да всади́т в се́рдце на́ше ду́х смире́ния и кро́тости, ду́х братолю́бия и незло́бия, ду́х терпе́ния и целому́дрия, ду́х ре́вности к сла́ве Бо́жией и спасе́нию бли́жних. Упразднѝ моли́твами твои́ми, проро́че, злы́я обы́чаи ми́ра, па́че же погѝбельный и тлетво́рный ду́х ве́ка сего́, заража́ющий христиа́нский ро́д неуваже́нием к Боже́ственней Правосла́вней ве́ре, к уста́вом святы́я Це́ркви и к за́поведем Госпо́дним, непочте́нием к роди́телем, и низверга́ющий люде́й в бе́здну нече́стия, развраще́ния и погѝбели. Отврати́ от на́с, пречу́дне проро́че, предста́тельством твои́м пра́ведный гне́в Бо́жий, и изба́ви нас от бездо́ждия и гла́да, от стра́шных бу́рь и землетрясе́ний, от смертоно́сных я́зв и боле́зней, от наше́ствия враго́в и междоусо́бныя бра́ни. Укрепи́ твои́ми моли́твами правосла́вных люде́й, благопоспе́шествуй и́м во все́х благи́х дея́ниих и начина́ниих к водворе́нию ми́ра и пра́вды. Испроси́, проро́че Бо́жий, от Го́спода па́стырем святу́ю ре́вность по Бо́зе, серде́чное попече́ние о спасе́нии пасо́мых, му́дрость в уче́нии и управле́нии, благоче́стие и кре́пость во искуше́ниих, судия́м испроси́ нелицеприя́тие и безкоры́стие, правоту́ и сострада́ние к оби́димым, все́м нача́льствующим попече́ние о подчине́нных, ми́лость и правосу́дие, подчине́нным же поко́рность и послуша́ние и усе́рдное исполне́ние свои́х обя́занностей; да, та́ко в ми́ре и благоче́стии пожи́вше в се́м ве́це, сподо́бимся прича́стия ве́чных бла́г в Ца́рствии Го́спода и Спа́са на́шего Иису́са Христа́, Ему́же подоба́ет че́сть и поклоне́ние, со Безнача́льным Его́ Отце́м и Пресвяты́м Ду́хом, во ве́ки веко́в.

Ами́нь.

Житие на светия и праведен Филарет Милостиви (†792 г.)

“Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилвани”, - е казал Господ. Това се изпълнило над блажения Филарет Милостиви, който за голямото си милосърдие към бедните получил богато въздаяние от Бога и в настоящия, и в бъдещия живот - както свидетелства за това неговият блажен живот.

Блаженият Филарет живял в Пафлагония, в едно село, наречено Амния. Неговите благородни родители, Георги и Ана, от детство го възпитали в благочестие и страх Божий, и животът му бил украсен с целомъдрие и всички други добродетели. Като достигнал пълнолетие, Филарет встъпил в брак с благородна и богата девица на име Теозва, от която му се родили три деца: син Иоан и две дъщери - Ипатия и Евантия. Бог благословил блажения Филарет, както в древни времена праведния Иов, и с умножаване на имуществото му и с голямо богатство. Той имал многобройни стада и села, плодородни ниви и изобилие във всичко; съкровищниците му били пълни с всякакви земни блага, и голямо множество слуги и слугини служели в дома му. Той бил известен като един от знаменитите велможи на тази страна. Притежавайки такова

голямо богатство и виждайки как в същото време много хора живеят в бедност и крайна нищета, той изпитвал състрадание към тях и с умиление в душата си казвал:

- Нима съм получил от ръката на Господа толкова много блага само за да се храня сам от тях и да живея в наслаждения, угаждайки на стомаха си? Не трябва ли да разделя даруваното ми от Бога голямо богатство с бедните, вдовиците, сираците, странниците и просяците, които Господ на Страшния Съд пред ангелите и хората няма да се посрами да нарече Свои братя, тъй като Той е казал: “доколкото сте сторили това на едного от тия Мои най-малки братя, Мене сте го сторили”? И каква полза ще ми принесат в деня на Страшния Съд всичките ми имения, ако аз, поради своето скъперничество, ги запазя само за себе си, защото на този съд не получават милост тези, които не са проявили милост. Ще бъдат ли моите имения безсмъртна храна и питие за мене в бъдещия живот? Ще ми послужат ли там моите меки дрехи за нетленна одежда? Не, това няма да стане! Защото Апостолът казва: “Понеже нищо не сме донесли на света, явно е, че не можем и нищо да изнесем”. И така, ако от своето земно имущество не можем да вземем нищо със себе си, то много по-добре е да го отдадем на Бога, като на заем, в ръцете на бедните; Бог никога няма да остави нито мене, нито жена ми, нито децата ми. В това ме уверява пророк Давид, казвайки: “Бях млад, вече остарях, и не видях изоставен праведник, нито потомците му хляб да просят”.

Размисляйки така в душата си, блаженият Филарет станал милостив към бедните, като баща към своите деца: хранел гладните, обличал голите, приемал в дома си странниците и с любов се грижел за тях. И този праведен човек бил подобен на древния страннопримец Авраам и нищелюбеца Иов. Затова не било възможно да се скрие под крина такъв светилник, украсен с дела на милосърдие, и той се прославил по цялата

страна, като град, стоящ "навръх планина". В дома му, като в сигурно прибежище, бързали да се приютят всички бедни и сиромаси. И който от тях искал нещо от него: храна или дрехи, или кон, или вол, или магаре, или нещо друго - това и му давал Филарет с доброжелателна щедрост.

Но ето, настъпило време, когато Човеколюбецът Господ, устройващ всичко за полза на човека, допуснал и праведният Филарет, подобно на Своя древен угодник Иов, да бъде подложен на изкушение, за да може да се прояви и търпението на светеца, подобно на търпението на древния Иов, и той, очистен от изкушението като злато в горнило, да се яви достоен Божий раб. Всичко започнало с това, че блаженият Филарет започнал да обеднява: но това никак не изменило неговата състрадателност и милосърдие към бедните, и той продължавал да раздава на нуждаещите си от това, което му било останало.

В същото време по Божие допущение страната, в която живеел блаженият, била нападната от измаилтяните; подобно на разрушителен вихър и всепоглъщащ пламък, те опустошили цялата страна и отвели в плен множество жители; били отведени и всички стада овце и волове, коне и магарета на Филарет, и били взети в плен много от слугите му. Тогава този милосърден мъж стигнал до такова разорение, че накрая му останали само двама слуги, чифт волове, кон и крава. Останалото му имущество било или раздадено на бедните от неговата щедра ръка, или разграбено от измаилтяните; селата, градините и нивите му завладели живеещите наоколо земеделци, едни с молби, други - с насилие. И на него му останала само къщата, в която живеел, и една нива. Претърпявайки такава бедност, лишения и беди, този добър мъж никога не скърбял и не роптаел, и като втори праведен Иов, с нищо не съгрешил пред Бога - дори и с дума - “и не изрече безумие против Бога”. Но подобно на този, който се

радва на голямото си богатство, така и той се радвал на своята бедност, която смятал за велико съкровище, разбирайки, че бедността е по-верният път към спасението, отколкото богатството, както е казал и Господ: “Богат мъчно ще влезе в царството небесно”.

Веднъж свети Филарет взел двата си вола и отишъл да обработва останалата му нива. Работейки, той възхвалявал Бога и радостно Му благодарял, че започва, според Неговата свята заповед, да яде хляба си с пот на лицето, и че трудът го спасява от леността и празността - тези учителки на всяко зло.

Спомнял си и думите на Апостола, забраняващ да яде на ленивия и обичащия празността човек: “който не иска да се труди - е казал Апостолът, - не бива и да яде”. И блаженият Филарет обработвал своята земя, за да не се окаже недостоен да яде хляба си.

Този ден обработвал нивата си и един селянин. И ето, единият от воловете му внезапно заболял и паднал. Земеделецът заплакал горчиво и скърбял безутешно, още повече, че воловете не били негови - той едва ги бил измолил от съседа, за да изоре нивата си. Тогава си спомнил за блажения Филарет и си казал:

- Ех, да не беше обеднял този милостив нищелюбец! Сега бих отишъл при него и той навярно би ми дал не само един, но дори и два вола. Но и той сега се намира в голяма нужда и няма с какво да помогне на другите, колкото и сърцето му да желае това. Но аз все пак ще отида при него, той поне ще ме съжали, и макар и само с думи, ще ме утеши и ще облекчи тежката ми скръб и печал.

Селянинът взел тоягата си и отишъл при блажения Филарет, видял го да обработва нивата си, поклонил му се и със сълзи му разказал за сполетялата го беда - неочакваната смърт на

вола. Блаженият Филарет, виждайки колко е огорчен човекът, веднага отпрегнал от ярема единия от воловете си, дал го на селянина и казал:

- Вземи, брате, моя вол и иди да обработваш земята си, като благодариш на Господа.

Селянинът с благодарност се поклонил на блажения Филарет, приемайки щедрата милостиня, и казал:

- Господарю мой! Решението ти е велико и достойно за удивление и милосърдието ти е угодно на Бога, но не е добре да се разделят двата вола, трудещи се заедно, и с един ще ти бъде трудно да се справиш.

- Вземи, брате, вола, който ти давам - отговорил му праведникът, - и си иди с мир; аз имам още един вол у дома.

Земеделецът се поклонил на блажения доземи, повел вола и си отишъл, прославяйки Бога и благодарейки на милостивия благотворител.

Свети Филарет повел другия вол, наметнал ярема на раменете си и си тръгнал към къщи. Когато се приближавал към вратите на дома си, жена му, като видяла, че волът върви напред, а мъжът ѝ го следва с ярема на раменете си, му казала:

- Господарю мой, къде е другият вол?

Той отговорил:

- Докато си почивах след работа, а воловете пасяха на свобода, единият от тях тръгна нанякъде и се загуби или може би някой го е взел и го е отвел със себе си.

Като чула това, жена му много се огорчила и побързала да изпрати сина да потърси изгубилия се вол. Обхождайки много

ниви, младежът накрая намерил своя вол в ярема на този земеделец. Той познал вола и с гняв казал на земеделеца:

- Зли и нечестни човече! Как посмя да впрегнеш чужд вол и да работиш с него? Къде и как го намери и го впрегна заедно със своя? Това не е ли същият вол на баща ми, който се загуби? А ти го намери, откраднa го като вълк и го присвои за себе си. Дай ми вола, а ако не ми го дадеш, ще отговаряш на съда за него като крадец!

Земеделецът кротко му отговорил:

- Не се гневи на мен, млади човече, син на свят мъж, и не ме обиждай без вина. Нали твоят баща се съжали над моето нещастие и бедност и доброволно ми даде своя вол, понеже моят внезапно падна.

Като чул това, младежът се засрамил от напразния си гняв. Побързал към къщи и разказал всичко на майка си. Тя го изслушала и със сълзи възкликнала:

- Горко ми, бедна жена на немилостив мъж!

И си скубела косите, с викове и вопли изтичала при мъжа си и го упреквала:

- Безчовечни човече с каменно сърце! Защо си намислил преждевременно да ни умориш от глад? Ето, ние за греховете си се лишихме от всичкото си имущество, но Господ, милващ и грешниците, ни остави два вола, за да изхраним децата си с тяхна помощ; а ти, живял преди в голямо богатство и никога не работил с ръцете си, сега, намирайки се в бедност, се разлени и не искаш да се трудиш и да обработваш земята, но искаш сладко да спиш в стаята си. И затова не заради Бога си дал вола на селянина, а заради самия себе си, за да не се трудиш да го впрягаш, а да живееш в леност и празност. Но какъв отговор ще дадеш пред Господа, ако заради твоята

леност аз и децата ти умрем от глад?

Блаженият Филарет погледнал жена си и с кротост ѝ отговорил:

- Послушай какво казва Сам Бог, богат с милост: “Погледнете птиците небесни, че не сеят, нито жънат, нито в житници събират; и вашият Отец Небесен ги храни”: нима няма да нахрани нас, които сме Му несравнимо по-скъпи от птиците? Той е обещал да въздаде стократно на тези, които заради Него и Евангелието раздават имуществото си на бедните. И така, помисли си: ако за един вол ще придобием сто, защо да скърбим за вола, който в името на Господа съм дал на нуждаещия се?

Милостивият мъж говорел това не за да утеши себе си с надежда за стократно въздаяние в земния живот, но за да успокои своята малодушна жена. И тя замълчала, не намирайки с какво да възрази на благоразумните думи на мъжа си.

Не минали и пет дни, когато и този вол изял отровно растение и умрял. Това предизвикало недоумение у селянина и той отново отишъл при свети Филарет и му казал:

- Господарю! Съгреших пред тебе и пред децата ти, задето разделих твоите волове; наистина, затова праведният Бог не допусна да получа полза от твоя вол, защото той изяде някакво отровно растение и издъхна.

Без да каже нито дума, блаженият Филарет бързо довел последния си вол, дал го на селянина и казал:

- Вземи, брате, този вол и го отведи; аз трябва да замина за далечна страна и не искам работният вол да остава без полза в дома ми.

Блаженият казал това, за да не откаже човекът да вземе и другия му вол. А селянинът го взел и се върнал у дома си, удивлявайки се на голямото милосърдие на блажения мъж. Междувременно в дома на Филарет всички узнали за постъпката му. Децата заплакали заедно с майка си и казвали:

- Наистина, баща ни е немилосърден и не обича децата си, защото разпилява и последното ни имущество; само два вола ни бяха останали, за да не умрем от глад, и той ги даде на чужд човек.

Виждайки скръбта и сълзите на децата си, блаженият Филарет се обърнал към тях с думите:

- Деца! Защо се отдавате на скръб? Защо измъчвате и себе си, и мене? Наистина ли ме смятате за жестокосърдечен? Нима аз наистина съм решил да ви погубя? Успокойте се: имам едно място, което вие не знаете, и на което се пазят толкова богатства и съкровища, които ще ви стигнат за сто години, дори и нищо да не работите и за нищо да не се грижите. Аз и сам не мога да изброя всички тези съкровища, приготвени за вас.

Казвайки това, праведният Филарет не лъжел децата си, но наистина прозирал с духовните си очи това, което предстояло да се сбъдне впоследствие.

Скоро в тази страна била изпратена царска заповед всички войници да се съберат в своите полкове и да влязат в бой с нечестивите варвари, въстанали срещу Гръцката империя; при това се изисквало всеки войник да се яви в пълно въоръжение и с два коня. Към един от тези полкове бил причислен и един беден войник на име Мусилий; той имал само един кон, но и той внезапно заболял и умрял. Нямайки средства да си купи кон, бедният войник отишъл при блажения Филарет и му казал:

- Господарю мой! Смили се над мене и ми помогни. Зная, че и ти сам си обеднял до крайност и имаш само един кон. Но заради милосърдния Господ, умолявам те, дай ми твоя кон, за да не попадна в ръцете на хилядника и да не ме накаже жестоко.

Блаженият Филарет му отговорил:

- Вземи, брате, моя кон и си иди с мир; но знай, че ти го давам не поради страх от наказанието на хилядника, а поради Божията милост.

Войникът взел коня от светеца и си тръгнал, славейки Бога. И тогава от всичкото имущество на блажения останала само една крава с теле, едно магаре и няколко кошера пчели. В това време един бедняк от далечна страна, като чул за Филарет Милостивия, дошъл при него и започнал да го умолява, казвайки:

- Господарю мой! Дай ми едно теле от стадото си, за да послужи и на мене твоят дар за благословение от тебе, защото ми е известно, че твоите дарове донасят благословение в дома и го обогатяват с всичко.

Тогава блаженият Филарет с радост довел единственото си теле и го дал на този, който го искал, казвайки:

- Господ да ти изпрати Своето благословение, брате, и да ти даде изобилие във всичко, което ти е нужно.

И този човек му се поклонил и си тръгнал, отвеждайки телето със себе си. А кравата, като не видяла своето теле, започнала да го търси, и като не го намирала, започнала да мучи жално. Всички домашни на Филарет скърбели за кравата, но най-много страдала жена му. Тя започнала със сълзи да упреква мъжа си, казвайки:

- Дълго ли ще търпя всичко това от теб? Кой няма да се надсмее над твоето безразсъдство? Ясно виждам, че не се грижиш за мене и за децата си; а сега не пожали и безсловесното животно, и без милосърдие го отне от майка му. На кого направи благодеяние с това? И дома си лиши и огорчи, и този, който измоли телето от тебе, не обогати, защото при него телето без майка ще умре, и при нас кравата без теле ще тъгува; и така, каква полза имаме и ние, и този човек?

Слушайки такива думи от жена си, праведният Филарет отговорил с кротост:

- Ето, сега каза самата истина, жено моя! Наистина, аз съм немилостив и немилосърден, защото отделих малкото теле от майка му; но сега ще постъпя по-добре. И като се затичал след човека, който отвел телето, Филарет започнал да го вика:

- Върни се, брате, върни се с телето; кравата без него не ни дава покой, реве и мучи пред портите на дома.

Беднякът, като чул това от Филарет, си помислил, че той иска да вземе от него подареното му теле, и си казал: “Вижда се, че съм недостоен да получа от този праведен мъж дори и тази животинка; сигурно му е станало мъчно за нея и ме вика, за да си я вземе обратно.” Когато човекът се върнал, телето, като видяло майка си, побързало към нея, а и тя с радостно мучене се втурнала към него. Телето се приближило към вимето и дълго не се отделяло от майка си, и Теозва, жената на Филарет, като видяла това, се радвала, че телето е върнато у дома. Блаженият Филарет, като видял бедняка, който стоял печален и не се осмелявал да каже нито дума, му казал:

- Брате! Жена ми казва, че съм съгрешил, отделяйки телето от майка му, и наистина е така. Затова вземи заедно с него и кравата и си иди у дома; Господ да те благослови и да умножи стадото ти, както някога и моето!

И този човек взел кравата заедно с телето и радостен си отишъл у дома. И Бог благословил дома му, заради Своя угодник Филарет; от дадените му крава и теле след няколко години имал повече от две стада волове и крави.

Скоро след това в тази страна настъпил глад, и праведният Филарет стигнал до крайна нищета; нямайки с какво да нахрани жена си и децата си, той взел магарето, което единствено му останало, и отишъл в друга страна при един свой приятел; взел от него на заем шест мери пшеница, натоварил ги на животното и радостен се върнал в дома си, и нахранил жена си и децата си. Когато той си почивал у дома след пътя, при него дошъл един беден човек и го помолил да му даде една крина пшеница.

- Жено! - казал тогава този достоен подражател на Авраам. - Искам да дам на този беден една мяра пшеница.

Жената му отговорила:

- Почакай, докато се наситят децата ти и жена ти, и най-напред дай една мяра на мене и на децата ти, както и на нашата слугиня, и каквото остане в повече, дай на когото искаш.

Той я погледнал, засмял се и казал:

- А на мене нищо ли няма да оставиш?

- Е, нали ти си ангел - възразила му Теозва, - а не човек, и не се нуждаеш от храна; ако се нуждаеше от храна, нямаше да раздаваш на други взетата на заем пшеница.

Той мълчаливо отсипал две мери пшеница и ги дал на бедния. Тогава жената на Филарет окончателно излязла от себе си от огорчение и досада и извикала към него:

- Дай на бедняка още една мяра, защото имаш много

пшеница!

Филарет отмерил още една мяра и отпратил бедняка. Ядосана, Теозва разделила останалата пшеница между себе си и децата. Междувременно взетата на заем пшеница скоро се свършила и на Теозва и на децата отново се наложило да гладуват. Тогава тя отишла при съседите, поискала им половин хляб на заем, сварила лобода, дала на гладните си деца и сама се нахранила с тях, а стареца не се и сетили да поканят на своята трапеза.

В същото време за бедственото положение на Филарет научил един от старите му приятели, който бил богат. Той му изпратил четири коли, натоварени с пшеница, всяка по десет мери, и му написал: “Възлюбени наш брате, човече Божий! Изпращам ти четиридесет мери пшеница за храна на тебе и на домашните ти, а когато се свършат, ще ти изпратя още толкова; а ти се помоли за нас на Бога.”

Като получил този дар, свети Филарет с чувство на благодарност за милостта на Господа паднал на земята; след това станал и простирайки ръце към небето, произнесъл:

- Благодаря Ти, Господи Боже мой, задето не остави мене, Твоя раб, възложил на Тебе всичкото си упование.

Виждайки такава Божия милост, жената на Филарет се успокоила и с кротост казала на мъжа си:

- Господарю мой! Отдели на мене и децата ни пшеница колкото сметнеш за нужно, и върни на съседите взетото на заем, за себе си вземи своята част и постъпи с нея както искаш.

Блаженият постъпил според думите на жена си и разделил пшеницата, оставяйки за себе си пет мери, които раздал на бедните за два дни. Това отново възбудило негодувание у

Теозва и тя не искала даже да яде с него, но обядвала с децата отделно и тайно от него. Веднъж блаженият Филарет неочаквано ги заварил на обяд и им казал:

- Деца! Приемете и мене на своята трапеза, ако не като ваш баща, то като гост и странник.

Те се засмели и го приели при себе си; и докато се хранели, жена му му казала:

- Господарю мой! Дълго ли ще скриваш от нас съкровището, което, както казваш, се пази при тебе? Може би се надсмиваш над нас и ни дразниш с лъжливи обещания, като неразумни деца? Ако това е истина, покажи ни твоето съкровище, тогава ще го вземем и ще си купим храна, и отново ще обядваме заедно, както и преди.

- Почакайте още малко - отговорил блаженият Филарет - и в скоро време ще ни бъде показано и дадено велико съкровище.

Накрая свети Филарет стигнал до такава бедност, че нямал нищо друго, освен няколко кошера с мед, от който се хранели той, жена му и децата му. Но и в такава нужда, ако при него идвали нуждаещи се, той, нямайки хляб, делял меда с тях. Домашните му, виждайки, че така се лишават и от последната си храна, незабелязано отишли при пчелите, за да съберат останалия мед, но намерили само един кошер, от който взели всичко. А на другата сутрин пак дошъл един бедняк при Филарет и просел милостиня. Светият отишъл при кошера, но той се оказал празен; като видял, че няма какво да даде на бедняка, блаженият свалил от себе си горната си дреха и му я дал. Когато се върнал у дома само по долна дреха, жена му казала:

- Къде е дрехата ти? И нея ли си дал на бедняка?

- Ходих при кошерите - отговорил той на жена си - и я

остави там.

Тогава синът му отишъл там и като не намерил там дрехата на баща си, казал на майка си. Тя, срамувайки се да вижда мъжа си в такъв неподобаващ вид, му преправила своята дреха на мъжка и му я дала.

По това време престола на Гръцкото царство заемала христолюбивата царица Ирина със своя син Константин. Тъй като той вече бил достигнал пълнолетие, по цялото Гръцко царство били разпратени избрани, надеждни и благоразумни хора, за да намерят красива, добродетелна и благородна девица, която би била достойна да встъпи в брак с младия цар Константин. Изпратените мъже, желаейки успешно да изпълнят царската заповед, обхождали всички области, градове, дори и най-глухите места, дошли и в село Амния в Пафлагония.

Приближавайки се към него, те отдалече видели красивата и висока къща на Филарет, превъзхождаща с красотата си всички останали. Мислейки, че там живее някой знатен и богат владетел на тази местност, те изпратили там слугите си, за да им приготвят стая и трапеза. Но един от войниците, придружаващи царските пратеници, им казал:

- Не отивайте в тази къща, господари мои, защото тя, макар и да е голяма и красива отвън, отвътре е празна, в нея не само няма да намерите никакви удобства, но дори и най-необходимото; в нея живее един старец, по-беден от когото няма в цялата местност.

Но царските пратеници не повярвали на думите на войника и заповядали на слугите си да отидат и да изпълнят това, което им било поръчано.

Блаженият Филарет, още щом видял приближаващите се към

дома му хора, взел тоягата си и излязъл да ги посрещне; поклонил им се до земята и ги приел с радост и казал:

- Господари мои, наистина Господ ви е довел при мене, вашия раб; за мене е голяма чест да приема такива гости в моето бедно жилище.

След това блаженият побързал към жена си и ѝ казал:

- Скъпа Теозва! Приготви богата вечеря, за да нагостим почетните гости, дошли отдалече; те много ми се понравиха.

На това Теозва възразила:

- От какво да им приготвя богата вечеря? В дома ни няма нито агне, нито дори кокошка. Само лобода мога да сваря, с която и ние се храним, и то без масло; за масло и вино не мога и да си спомня кога имаше в дома ни.

Но мъжът отново казал:

- Само запали огън и приготви горната стая, и измий старата ни маса от слонова кост - а Господ, хранещ всяка плът, и на нас ще даде храна, с която да нагостим тези мъже.

Теозва се заела да изпълни заповедта и желанието на мъжа си. Междувременно заможните жители на селото, като узнали, че царските пратеници са отседнали в дома на Филарет, побързали да донесат овце, овни, кокошки и гълъби, хляб и вино, и всичко, необходимо за приемането на толкова гости. Като получила тези приношения, Теозва започнала да приготвя различни ястия от тях и сложила вечеря в горната стая. Тук се събрали да вечерят и царските пратеници и се удивлявали и на великолепието на стаята в дома на един толкова беден човек, и на разкошната маса от слонова кост, блестяща със злато. Но най-много от всичко ги трогнало дълбоко задушевното гостоприемство на стопанина, който и с

вида си, и с държанието си, приличал на самия Авраам Странноприемец. В това време, докато гостите седели на масата, влязъл синът на блажения Филарет - Иоан, който приличал на баща си, събрали се и внуците на блажения и започнали усърдно да служат на гостите на трапезата. Гледайки ги, гостите се любували на тяхното чинно и прилично държание и питали Филарет:

- Кажи ни, честни мъжо, имаш ли съпруга?

- Имам, господари мои - отговорил им светият, - а тези млади хора са мои деца и внуци.

И царските пратеници му казали:

- Нека дойде съпругата ти и ни поздрави.

Теозва дошла. Като я видели, макар и все още красива, но вече възрастна жена, те попитали:

- Имате ли дъщери?

Най-възрастната ми дъщеря - отговорил им блаженият Филарет - има три дъщери девици.

Тогава гостите продължили:

- Нека дойдат тук тези девойки, за да ги видим; защото ние имаме заповед от изпратилите ни царе да огледаме всички млади девици по всички области на Гръцкото царство и от тях да изберем най-прекрасната, достойна за царски брак.

Блаженият казал:

- Тези думи не се отнасят за нас, господари наши и владетели, тъй като ние сме ваши раби, бедни и сиромаси. Но сега яжте и пийте, каквото Бог е дал, а утре - да бъде волята Господня.

На сутринта, когато слънцето изгряло, велможите се събудили и му казали:

- Господарю, заповядай да доведат твоите внучки при нас, за да ги видим.

- Както заповядате, господари мои, така и да бъде - отговорил им блаженият Филарет. - Но при това ви моля, изслушайте ме милостиво, благоволете сами да отидете във вътрешните покои на нашия дом, където ще видите нашите девици, тъй като те още никога не са излизали от нашата бедна къща.

Гостите веднага станали и тръгнали след Филарет към неговите семейни покои; там ги посрещнали три девици, които скромно и почтително се поклонили на гостите. Тогава царските пратеници видели, че внучките на блажения са най-красиви от всички девици, които те срещнали в Гръцкото царство, не могли да удържат възторженото си удивление и казали:

- Благодарим на Господа, дал ни да намерим желаното, защото една от тези девици ще бъде достойна невеста на нашия цар - по-красиви от тях няма да намерим, дори и цялата вселена да обходим.

И, според ръста на царя, те избрали за негова невеста най-голямата внучка на блажения Филарет, на име Мария, която била по-висока от другите сестри. Доволни от успеха на делото си, царските пратеници поканили Мария заедно с баща и майка, дядо и всичките близки - тридесет души на брой - и се отправили с тях към царската столица - Константинопол. Заедно с тях дошли още десет девици, избрани от други места, между които била и красивата дъщеря на един знатен сановник Геронтий. По време на пътуването разумната и смирена внучка на блажения Филарет се обърнала към

другите девици, нейни приятелки, със следните думи:

- О, сестри мои, девици! Тъй като всички ние сме събрани тук по една и съща причина, за да бъдем представени на царя, то нека се съгласим помежду си как да постъпим, когато Небесният Цар даде на една от нас земното царство, предназначавайки я за съпруга на царя. Тъй като е невъзможно всички да се изкачим на тази висота, но само една от нас ще бъде избрана, нека тя си спомни за нас в своето царствено величие, и да не ни оставя със своето покровителство.

Дъщерята на велможата Геронтий отговорила на Мария:

- Нека на всички ви е известно, че освен мен, нито една от вас не може да бъде избрана за съпруга на царя, тъй като аз съм над всички вас и по благороден произход, и по богатство, и по красота; при вашата бедност, незнатен произход и простота как можете да се надявате да влезете в царските чертози, разчитайки само на красотата на лицето си?

Като чула тези безумни и горди думи, Мария замълчала, предавайки себе си на Божията воля и поверявайки се на молитвите на светия старец, своя дядо.

Накрая пратениците пристигнали в Константинопол и девиците били изпратени в царския дворец, където за пристигането им веднага било доложено на приближения на царя и пазител на двореца Ставрикий. Най-напред му била представена дъщерята на Геронтий. Нейната гордост не останала скрита от зоркия поглед на опитния царедворец и той казал:

- Ти си добра и красива, девице, но съпруга на царя не можеш да бъдеш.

И като я обдарил щедро, я изпратил да си върви. Така се

сбъднали думите от Писанието: “Всеки, който превъзнася себе си, ще бъде унизен; а който се смирява, ще бъде въздигнат”. Накрая била представена внучката на праведния Филарет, Мария, заедно с майка си, дядо си и всичките си близки. Като ги видели, били поразени от душевната доброта и благоприличието им - и царят, и майка му, и Ставрикий. Немалко се удивлявали и на красотата на Мария, на чието лице ясно били изписани добрите качества: кротост, смирение и страх Божий. Скромно навела очи, Мария стояла пред царя и ярка руменина се разляла върху страните. Тя много се харесала на царя и той я взел за своя невеста. Втората сестра избрал за своя невеста един от приближените на царя велможи, знатният патриций Константикий, а третата сестра била дадена на управителя на лонгобардите, така че чрез този родствен съюз да се затвърдят мирните отношения помежду им. Сватбата на царя с внучката на блажения Филарет се съпровождала с големи увеселения; в тях вземали участие и царските велможи, и народът, и цялото семейство на блажения Филарет. Царят искрено обикнал блажения старец, прегръщал го сърдечно и целувал почтената му глава. Възхвалявайки Филарет и цялото му семейство за благочестието им, царят ги обградил с големи почести и ги обдарил със сребро, злато и скъпоценни камъни, разкошни дрехи, големи и красиви къщи и други богатства. Така, почитайки и целувайки блажения, царят го отпуснал заедно със семейството му в дареното им великолепно жилище.

Като получили такива богати дарове, жена му, децата му и всичките му домашни си спомнили думите на Филарет, който неведнъж им казвал, че има съкровища, скрити на тайно място, които Бог е приготвил за тях. Те паднали в нозете на светеца и му казали:

- Прости ни, владико и господарю наш, за всичко, с което така безумно съгрешихме пред тебе! Прости ни, че те

осъждахме и упреквахме за твоята щедра милостиня към бедните. Едва сега се убедихме, че “блажен е оня, който пригледва бедни (и сиромаси)”. Наистина всичко, което човек дава на нуждаещия се брат, го дава на Самия Бог, Който стократно го възнаграждава в този свят и му дарява блажен живот във вечността. Така и заради твоята милост към бедните, човече Божий, Господ ти изпрати Своята богата милост, а заради тебе и на всички нас.

А блаженият старец издигнал ръце към небето и възкликнал:

- Благословен Бог, на Когото беше угодно това! “Да бъде благословено името Господне отсега и довека”.

След това се обърнал към семейството си и казал:

- Послушайте моя съвет, нека да приготвим разкошен обяд и да поканим царя с всичките му велможи.

- Да бъде както пожелаеш - отговорили те.

Когато всичко било готово за пира, блаженият излязъл от дома си и тръгнал из града и околностите му, търсейки бедни, прокажени, слепи, сакати, стари и немощни. Като събрал двеста души, той ги повел към дома си. Отначало ги оставил пред вратите, отишъл сам при домашните си и им казал:

- Деца мои! Царят със своите велможи се приближава. Всичко ли е готово за угощението?

- Всичко е готово, честни отче - отговорили му те.

Блаженият дал знак с ръка на бедните и, за изумление на домашните му, в дома им влязло голямо множество бедни и сиромаси; някои от тях блаженият сложил да седнат на масата, други, тъй като нямало място, се наложило да седнат на пода и между последните се настанил и самият домакин. Като видели това, домашните му разбрали, че той, казвайки

"царя", имал предвид Самия Христос, Който сега се явява пред тях в образа на бедните, а велможи на Небесния Цар са всички бедни братя, които имат голямо дръзновение пред Бога със своите молитви. И домашните му се удивлявали на голямото смирение на своя баща, който, достигнал такава слава и бидейки дядо на царица, не забравил своята любов към милостинята, и сега седи сред бедните и им служи като слуга. Те казали:

- Наистина, той е Божий човек и истинен Христов ученик, добре изучил заповедите на Христа, Който е казал: “Поучете се от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце”.

Блаженият заповядал и на сина си Иоан, който вече бил спатарий, а също и на внуците си, да стоят край масата и да прислужват на седящите братя. След това повикал цялото си семейство и казал:

- Ето, деца мои, вие съвсем неочаквано получихте богатство от Бога, както ви обещах, уповавайки се на Божията милост. Това обещание се сбъдна. Кажете ми, нямам ли още някакъв дълг?

Те си спомнили предишните му думи, заплакали и всички единодушно казали:

- Наистина, господарю наш, ти предвиждаш бъдещето, като Божий угодник; а ние сме безумни, че оскърбявахме тебе, почтения старец. Затова те умоляваме: не си спомняй греховете на нашето незнание!

Блаженият им казал:

- Милостив и щедър е Господ, Който ни въздаде стократно за малкото, което давахме на бедните в Негово име; ако вие искате да наследите и вечния живот, нека всеки отдели по десет златни монети за тези бедни братя, и Господ ще ги

приеме, като двете лепти на вдовицата.

Те от цялата си душа побързали да изпълнят желанието му. А блаженият Филарет отново повикал жена си и децата си и казал:

- Нашият Господ е казал: “Търгувайте, докле се завърна.”И аз искам да следвам това Божествено наставление; искам да продам част от имуществото, дарено ми от царя, а вие купете от мене тази част и ми дайте злато, защото то ми е необходимо; ако вие не сте съгласни да го купите, тогава всичко ще раздам на моите братя - бедните; стига ми това, да се наричам дядо на царицата.

Те разгледали неговото имущество, оценили го и го купили за 60 литри злато. Като го получил, блаженият го раздал на бедните. Когато за това узнали царят и велможите му, били много доволни от щедростта на Филарет и оттогава започнали да дават на праведника много злато за раздаване на бедните. Веднъж той направил три сандъка, напълно еднакви по размери и външен вид, и напълнил единия от тях със златни монети, другия - със сребърни, и третия - с медни. Надзора над тях възложил на своя верен слуга Калист. Когато при него идвал някой бедняк с молба за помощ, той заповядвал на Калист да дава на искащия. Когато слугата питал от кой сандък трябва да даде пари на искащия, светецът му отговарял:

- От този, който ти нареди Бог, защото Бог знае нуждата на всеки, насища и бедния, и богатия, и всичко, което живее, по Своето благоволение”.

Праведният казвал това, за да покаже разликата между бедните, просещи милостиня. Защото има просещи, които някога са били богати, но вследствие на различни беди и нещастия са се разорили и лишили не само от всичкото си

имущество, но и от насъщния си хляб; но запазили нещо от предишните си дрехи, скриват под тях своята нужда, срамувайки се от нея, и само поради крайна бедност просят помощ. Има и други просещи, които нарочно се обличат в бедни дрехи и скривайки богатството си и преструвайки се на бедни, изпросват помощ; тези могат да се нарекат користолюбци и идолослужители. Имайки това в ума си, милостивият Филарет казвал:

- Бог знае нуждата на всеки, и Той, както Му е угодно, така и насочва ръката на даващия милостиня.

Така и самият блажен нищелюбец, като давал милостиня, слагал ръка в съкровищницата, без да гледа, и каквото случайно изваждал от сандъка - мед, сребро или злато, - това и давал на просещия. И този почтен старец разказвал с клетва, призовавайки Бога за свидетел, че няколко пъти, виждайки човека облечен прилично, мислел да извади медна монета, тъй като, съдейки по дрехите, той не смятал такъв човек за беден, и всеки път ръката му неволно посягала към сандъка със сребро или злато, което и давал на просещия. Понякога искал помощ друг човек, облечен в дрипи, и блаженият протягал ръка, желаейки да даде по-щедра милостиня, но ръката му сякаш се спирала и той изваждал съвсем малко. Всичко това ставало не случайно, а се ръководело от Божия промисъл, на който са известни истинските ни нужди.

Веднъж на всеки четири години блаженият Филарет идвал в царския дворец, за да посети своята внучка царица, но никога не се обличал в царска дреха със златен пояс. Когато го принуждавали да се облече в такива разкошни одежди, той казвал:

- Оставете ме - аз благодаря на моя Бог и славя Неговото велико и дивно име, задето Той ме въздигна от нищетата и неизвестността на такава висота. Нима за мене е малка чест

да се наричам дядо на царицата? И това ми е напълно достатъчно.

Блаженият имал такова смирение, че не искал дори да се ползва от никакъв сан, нито титла, наричайки се просто Филарет Амниатски. Така, прекарвайки целия си живот в смирение и благотворителност, се приближил към своя край. Известен за това от Бога, блаженият Филарет, бидейки още здрав, тайно от всички взел своя верен слуга и отишъл в един от цариградските манастири, наречен “Родолфия”, където се спасявали в подвижничество монахини. Като дарил на игуменията значителна сума злато за нуждите на манастира, той помолил да му доставят ковчег и казал:

- Искам да знаете, но на никого да не казвате, че след няколко дни аз ще напусна земния живот и ще се преселя в другия свят при другия Цар. Моля ви тялото ми да бъде положено в този нов ковчег.

И на слугата си забранил да говори за това на когото и да е, докато сам не го открие. Скоро след това, като раздал всичкото си имущество на бедните и сиромасите, Филарет се разболял и легнал на легло в този манастир. На деветия ден той извикал при себе си жена си, децата си и цялото си семейство и им казал приветливо, с тих глас:

- Нека ви бъде известно, деца мои, че Светият Цар днес ме призовава при Себе Си, ето, аз ви оставям и отивам при Него.

Те не разбрали думите му и мислейки, че Филарет говори за земния цар, му възразили:

- Днес не можеш да отидеш при царя, тъй като лежиш болен.

А той им отговорил:

- Ето, вече са готови тези, които искат да ме вземат и да ме

представят пред Царя.

Тогава те разбрали, че им говори за своето отшествие при Небесния Цар, и заплакали горчиво, както в древни времена Иосиф и братята му над своя баща Иаков. Той им направил знак с ръка да замълчат и започнал да ги поучава и утешава, казвайки:

- Деца мои, вие знаете и сте видели какъв живот водех от младостта си досега, както и Бог знае, че не от чужд труд живеех, но със свой труд изкарвах хляба си; с богатството, което ми даде Бог, не се превъзнасях, но избягвайки гордостта, обикнах смирението, покорявайки се на Апостола, който забранява “на богатите в тоя свят да мислят високо за себе си”. А когато изпаднах в нищета, не започнах да скърбя и не похулих Бога, но, подобно на праведния Иов, Му благодарях, задето ме наказа поради Своята любов, и виждайки моето благодарно търпение, отново ме изведе от нищетата и ме издигна до почетно общуване и родство с царете и князете. И когато бях издигнат на такава висота, сърцето ми винаги пребиваваше в дълбоко смирение: “Сърцето ми не се е превъзнасяло, нито са се превъзнасяли очите ми, и аз не съм се занимавал с велики и непостижими за мен работи”. А богатствата, с които ме дари земният цар, не употребих за земни блага, но ги предадох на Небесния Цар чрез ръцете на бедните. Така моля и вас, възлюбени мои, подражавайте на дадения ви пример и ако направите още повече добро, ще се удостоите с още по-голямо блаженство. Не скъпете скоропреходното богатство, но го изпращайте там, където отивам аз сега. Не оставяйте имуществото си тук, за да не се възползват от него чужди хора или врагове, които ви ненавиждат. “Страннолюбието не забравяйте”. Застъпвайте се за вдовици, помагайте на сираци, посещавайте болни и затворени в тъмница. Не странете от общуване с Църквата, чуждо не отнемайте, никого не обиждайте, не злословете, не

се радвайте на скърбите и бедите дори и на враговете. Погребвайте мъртвите и почитайте паметта им в светите църкви; също и мене, недостойния, споменавайте в молитвите си, докато и сами не преминете към блажения вечен живот.

Като свършил своето душеполезно поучение, блаженият Филарет казал на сина си Иоан:

- Доведи тук синовете си - моите внуци.

Когато те дошли, той им казал това, което ще стане с тях в живота. На най-големия си внук казал:

- Ти ще си избереш другарка в живота от далечна страна и ще живееш с нея благочестиво и разумно.

На втория внук казал:

- Ти ще живееш 24 години в монашески чин, добре ще понесеш Христовото иго, и след като поживееш богоугодно, ще отидеш при Господа.

И на третия внук блаженият предрекъл бъдещето. И тези негови предсказания впоследствие се сбъднали. Както в древността патриарх Иаков, така и този блажен човек, подобно на пророк, предвидял бъдещето и ясно предсказал съдбата на своите внуци. При него дошли и две негови внучки, девици, и му казали:

- Благослови и нас, отче!

- И вас да благослови Господ - казал им Филарет. - Вие ще прекарате живота си в девство, отчуждени от този грехолюбив свят и неосквернени от неговите плътски страсти, и след като не дълго, но богоугодно послужите на Господа, ще се удостоите да получите от Него велики блага!

Всички предсмъртни думи на праведника се сбъднали;

защото и двете благочестиви девици постъпили в девическия манастир на Пресвета Богородица, намиращ се в Цариград, и след 12-годишно подвижничество в девствена чистота, пост, молитвено бдение и други монашески трудове, и двете по едно и също време, с мир починали в Господа.

След като се помолил за своята съпруга, за децата си, за всички свои роднини и за целия свят, лицето на блажения Филарет просияло като слънце и той започнал да пее Давидовия псалом: “Милост и съд ще възпявам; Тебе, Господи, ще пея”. След като свършил псалома, цялата стая се изпълнила с чудно благоухание. След този псалом блаженият започнал да казва молитвата: “Отче наш, Който си набесата!” - и когато произнесъл: “да бъде Твоята воля!”, издигнал ръце към небето и предал душата си на Господа; тогава бил на 90 години. Но и на тази преклонна възраст лицето му не се изменило, а светело с неизразима красота.

Като чул за преставянето на светеца, царят, заедно с царицата и своите велможи побързали към манастира и целували святото лице и ръцете на Филарет. И всички плакали за смъртта му и раздавали щедра милостиня на бедните в негова памет.

Когато понесли ковчега му към мястото на погребението, пред очите на всички се открила поразителна и трогателна гледка: за погребението му се събрали множество бедни от различни градове и села, и те с вопли и ридания се трупали около ковчега като мравки, едни куцайки, други пълзейки и викайки:

- О, Господи Боже! Защо ни лиши от такъв баща и благодетел! Без него кой ще ни нахрани и облече, нас, гладните и голите? Кой ще приюти странниците в дома си? Кой ще прибере умрелите, хвърлени на улицата, и ще ги погребе с чест? По-добре всички да бяхме умрели преди него,

отколкото да се лишим от нашия благодетел!

Виждайки сълзите и слушайки воплите на бедните, сами царят, царицата и велможите им, вървящи заедно с тях след ковчега, се умилявали и плачели.

Докато носели тялото на блажения към приготвената гробница, изведнъж от тълпата излязъл един беден човек на име Кавококос, който често получавал милостиня от свети Филарет. От самото си раждане този човек бил обхванат от нечист дух, който много пъти го хвърлял ту в огън, ту във вода по време на беснуването му по новолуние. Когато чул за смъртта на Филарет и за това, че вече носят святото му тяло към мястото на погребението, веднага побързал след ковчега му. И когато дотичал до ковчега, злият дух, който бил в него, не понесъл голямото му усърдие към светеца и започнал да го мъчи, като повдигнал в него хула срещу светеца; болният лаел като куче и така здраво се хванал за ковчега, че било невъзможно да го откъснат от него. Когато донесли ковчега до приготвения гроб, злият дух, като повалил страдащия на земята, излязъл от него и той веднага станал здрав, хвалейки и славейки Бога. Целият народ се удивявал на това чудо и прославял Бога, дарил такава благодат на Своя угодник Филарет. След това честното му тяло било положено в предназначения за това гроб в девическия манастир.

Така Бог прославя милостивия и в настоящия живот (както видяхме от прочетеното) и в бъдещия, както ще узнаем от следния разказ:

Един от близките приятели на Филарет, човек разумен, благочестив и Богобоязлив, призовавайки Бога за свидетел, разказал с клетва следното:

- Веднъж, известно време след смъртта на блажения Филарет, през нощта с ужас се почувствах пренесен на

някакво място, което не мога и да опиша; там видях някакъв човек, светъл на вид, който ми показа огнена река, протичаща така шумно и страшно, че никой от хората не може да понесе тази гледка. От другата страна на реката се виждаше прекрасният рай, изпълнен с неизразима радост и веселие, изпълнен с неизказано благоухание; големи, красиви и многоплодни дървета се полюшваха там от тихия вятър и предизвикваха чудно шумолене. И е невъзможно да предадем с думи всички тези блага на рая, приготвени от Бога “за ония, които Го обичат”. Там видях множество хора в бели дрехи, радващи се и вкусващи от плодовете на тези дървета. Гледайки тези хора внимателно, видях един светлообразен мъж (това беше Филарет, но аз не го познах), облечен в светла дреха, седящ на златен престол в градината; от едната му страна стояха новопреставени деца със свещи в ръцете, а от другата му страна - множество бедни в бели дрехи, които се тълпяха около него, така че всеки от тях искаше да бъде колкото е възможно по-близо до него. И там се яви един юноша със светло лице, но със страшен вид, държащ в ръката си златен жезъл. Тогава аз със страх и трепет дръзнах да го попитам:

- Господи! Кой е този, който седи на пресветъл престол посред такива светлообразни мъже? Това не е ли Авраам?

И светлият юноша ми отговори:

- Това е Филарет Амниатски, който заради голямата си любов към бедните, за милостинята си, за честния си и чист живот, подобно на Авраам се въдворява тук.

След това този нов Авраам, светият и праведен Филарет, ме погледна със светлия си поглед, започна да ме вика при себе си и тихо каза:

- Чедо, ела и ти тук, за да се насладиш на същите блага.

А аз отговорих:

- Не мога да дойда, блажени отче: плаши ме и ми пречи огнената река: проходът пред нея е тесен и мостът е неудобен и множество хора биват изгаряни от огъня в нея; боя се да не попадна и аз там - и тогава кой ще ме извлече.

Светецът казал:

- Не бой се и преминавай смело, защото всички, които се намират тук, са дошли по същия път, и няма друг път освен него. Така и ти, чедо, премини без всякакъв страх и аз ще ти помогна.

И протегна ръка към мене, викайки ме. Почувствал смелост, аз започнах успешно да преминавам реката, и когато приближих ръката на светеца и я докоснах, чудното видение изчезна; аз се събудих, заплаках горчиво и си казах: как ще премина през страшната река и как ще достигна райските селения?

Този разказ с клетва потвърдил един от родствениците на блаженияФиларет, за да знаем с каква милост се удостояват от Бога даващите милостиня на бедните в Негово име.

А блажената Теозва, жената на свети Филарет, след погребението на тялото на своя честен мъж, се върнала от Цариград в родината си и там употребила богатството си, получено от царя и царицата, за построяване и обновяване на Божиите храмове, изгорени от персите. Тя им доставила свещени съсъди и одежди. Устроила и манастири, домове за странници, за бедни и болни, и след това отново отишла в Константинопол при своята внучка, царица Мария. Тук, прекарвайки останалото време от живота си в служене на Бога, тя мирно починала в Господа и била погребана до гроба на своя праведен мъж.

По техните молитви да получим и ние в съдния ден помилване от Единия щедър и милостив наш Господ Иисус Христос, на Когото с Безначалния Негов Отец и Светия Дух подобава чест и слава во веки веков. Амин.

Тропарь праведному Филарету Милостивому

глас 4

Авраа́му в ве́ре подража́я,/ И́ову же в терпе́нии после́дуя,/ о́тче Филаре́те,/ блага́я земли́ разделя́л еси́ неиму́щим/ и лише́ние сих терпе́л еси́ му́жественне. / Сего́ ра́ди све́тлым тя венце́м увенча́ Подвигополо́жник, Христо́с Бог наш,// Его́же моли́ спасти́ся душа́м на́шим.

Ин тропарь праведному Филарету Милостивому

глас 8

В терпе́нии твое́м стяжа́л еси́ мзду твою́, о́тче преподо́бне,/ в моли́твах непреста́нно терпе́вый,/ ни́щия возлюби́вый и сия́ удовли́вый,/ но моли́ся Христу́ Бо́гу, Филаре́те ми́лостиве блаже́нне,/ спасти́ся душа́м на́шим.

Ин тропарь праведному Филарету Милостивому

глас 8

В терпе́нии твое́м стяжа́л еси́ мзду свою́, пра́ведне,/ и в за́поведех Госпо́дних соверше́нне пожи́л,/ ни́щих возлюби́л и сих удово́лил еси́,/ но моли́ся Христу́ Бо́гу, блаже́нне,// спасти́ся душа́м на́шим.

Кондак праведному Филарету Милостивому

глас 3

И́стинно всеизря́дная твоя́ ку́пля зри́тся/ и му́дрою бы́ти су́дится все́ми благому́дрствующими: / отда́л бо еси́ до́льняя и

кратковре́менная, взыску́я Го́рних и ве́чных. // Те́мже и досто́йно стяжа́л еси́ ве́чную сла́ву, ми́лостиве Филаре́те.

Ин кондак праведному Филарету Милостивому

глас 4

Добродете́льми украша́яся и стра́хом Бо́жиим/ преди́вен во всех яви́ся Ца́рскаго гра́да,/ ни́щим сокро́вище бога́тства разда́в/ и нетле́нно благи́х бога́тство на Небесе́х прие́м. / Те́мже всю́ду и везде́, Филаре́те, чту́щих тя помина́й,// сла́во пра́ведным и похвало́.

Ин кондак праведному Филарету Милостивому

глас 2

Бога́тство твое́ расточи́л еси́ убо́гим/ и Небе́сное бога́тство ны́не воспри́ял еси́, Филаре́те всеблаже́нне,/ сего́ ра́ди тя почита́ем, соверша́юще па́мять твою́, добродете́ли о тезоимени́те.

Молитва святому праведному Филарету Милостивому

О, преди́вне избра́нниче Бо́жий, Филаре́те Ми́лостивый! А́мнии прещедрый хлебода́телю, Правосла́вия свети́льниче, Го́спода Бо́га ра́бе благи́й и ве́рный! Ты́ бо все́м се́рдцем ева́нгельски Христу́ после́довавый и да́нный тебе́ тала́нт прему́дре умно́живый: си́рых и убо́гих оде́явый и напита́вый; стра́нных и ни́щих в до́м сво́й введы́й, в ско́рбех и печа́лех су́щих уте́шивый, уме́рших и на сто́гнах пове́рженных гро́бу преда́вый; все́м вся́чески послужи́вый, и та́ко ве́ру свою́ в дела́х показа́л еси́. Е́й, святы́й уго́дниче Бо́жий, не пре́зри на́с, печа́льми жите́йскими изныва́емых и страстьми́ грехо́вными обурева́емых. Во вся́ дни́ уны́ние и малоду́шие коле́блют на́шу ве́ру, жестокосе́рдие и озлобле́ние снеда́ют сердца́ на́ша и охлажда́ют любо́вь на́шу; честолю́бие же и нетерпе́ние

растлева́ют души́ на́ша, и та́ко, а́ки ни́щии, в дела́х благи́х обнища́хом. Ты́ же, О́тче пра́ведный, милосе́рдствуя о на́с, умоли́ Христа́ Бо́га, да обогати́т сердца́ на́ша Ду́хом Свои́м Святы́м, исцели́т душе́вныя и теле́сныя неду́ги на́ша, и, а́ки ни́ву жа́ждущую, напои́т на́с щедро́тами человеколю́бия Своего́; да ве́ре, долготерпе́нию и милосе́рдию твоему́ подража́юще, во благоче́стии и чистоте́ поживе́м вся́ дни́ живота́ на́шего. Еще́ мо́лим тя́, преблаже́нне, егда́ приспе́ет жития́ на́шего отше́ствие, к покая́нию нелицеме́рному на́с подви́гни, да Христу́ Спаси́телю на́шему чрез святы́я Его́ Та́инства приобщи́мся и насле́дники Ца́рствия Небе́снаго бу́дем, иде́же в ра́дости святы́х и А́нгелов сподо́бимся и мы́ покланя́тися и воспева́ти Трисвято́е И́мя: Отца́, и Сы́на, и Свята́го Ду́ха, во ве́ки веко́в. Ами́нь!

ЧЕТИ-МИНЕИТЪ

buditeli.info © 2017